

Examen VWO
2016

tijdvak 1
donderdag 26 mei
9.00 - 11.30 uur

muziek

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Aanwijzingen voor de kandidaat:

- 1 Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.
- 2 De vragen moet je in dit opgavenboekje beantwoorden.
- 3 De fragmenten beluister je via de computer.

Dit examen bestaat uit 52 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 78 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1 M. Clementi - Symfonie nr. 3, deel 1

Dit vragenblok gaat over het eerste deel van de derde symfonie in G van Muzio Clementi (1752-1832).

fragment 1

De symfonie begint met een langzame inleiding.

Naast strijkers speelt een fagot mee. De partituur is afgedrukt.

The image shows a musical score for the first movement of Muzio Clementi's Symphony No. 3. It consists of six staves. Staves 1 and 6 are bass clefs, while staves 2, 3, and 5 are treble clefs. Staff 4 is a bass clef. The score shows a slow introduction with various instruments playing.

2p 1 Noem de twee **instrumenten** die de melodie spelen.

1

2

Noem de nummers van de partijen waarin pizzicato gespeeld wordt.

.....

fragment 2

Het fragment is de voorzin van thema 1. De vorm is a - b.

Van het b-gedeelte is de melodie van de eerste violen afgedrukt.

- 2p 2 Noem de verschillen tussen het a- en het b-gedeelte, gelet op de articulatie en de globale melodierichting. Gebruik bij articulatie de technische term. Ga bij je antwoord uit van het **a-gedeelte**.

articulatie a-gedeelte

melodierichting a-gedeelte

fragment 2

Het fragment is de voorzin van thema 1. De melodie van het b-gedeelte is nogmaals afgedrukt.

- 1p 3 Waarop eindigt dit b-gedeelte?
A op de dominant
B op een mineurakkoord
C op de tonica

fragment 3

Van een ander gedeelte zijn alleen de fluit- en de fagotpartij afgedrukt.

- 1p 4 Geef de technische term voor het ritmisch samengaan van beide partijen in maat 1 t/m 6.

.....

fragment 3

De fluit- en de fagotpartij zijn nogmaals afgedrukt.

- 1p 5 In de fluitpartij is sprake van chromatiek.
Welke twee noten in de fluitpartij ontbreken in de chromatische reeks van a tot a?

..... en

fragment 4

Het fragment is thema 2. Van dit thema is het begin van de eerste en tweede vioolpartij afgedrukt.

- 1p 6 In welke toonsoort staat thema 2?

.....

fragment 4

Thema 2 heeft de vorm:

voorzin		nazin	
a	b	a'	b'

Het a-gedeelte wordt in de nazin gevarieerd.

- 2p 7 Noem twee verschillen tussen a en a', gelet op de melodielijnen.
Ga bij je antwoord uit van a'.

1

.....

2

.....

fragment 5

Het fragment is het begin van de doorwerking.

- 2p 8 Noem twee kenmerken van een doorwerking in dit fragment.
Laat de dynamiek buiten beschouwing.

1

2

fragment 6

Van het fragment, waarin syncopen voorkomen, is de eerste vioolpartij onvolledig afgedrukt.

- 3p 9 Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme) in de vioolpartij.

fragment 7

In het fragment komt vijf keer na elkaar de afgedrukte melodie, soms gevarieerd, voor.

De instrumenten die deze melodie spelen, zijn per keer in het schema ingevuld.

1	2	3	4	5
eerste violen	fluit	altviolen + klarinet	tweede violen + hobo, klarinet en hoorn	eerste en tweede violen + hobo en klarinet

- 1p **10** Welke inzet van het thema staat in dezelfde toonsoort als inzet 1?
 A inzet 2
 B inzet 3
 C inzet 4
 D inzet 5

fragment 7

Het fragment heeft kenmerken van een fuga en van een canon.

- 1p **11** Noem één reden waarom dit **geen** echte canon is.

.....

fragment 8

De vorm van thema 2 in de reprise is ook:

voorzin		nazin	
a	b	a'	b'

Het a-gedeelte wordt gespeeld door de fluit en de klarinet; de violen spelen de tweede stem.

- 2p **12** Welk instrument speelt in **a'** de melodie en welk instrument de tweede stem?

melodie

tweede stem

fragment 9

Het fragment is de coda.

Deze muziek is geschreven in de periode van de Weense klassieken / het classicisme.

- 1p 13 Geef voor deze bewering één argument, gelet op de vorm van het hele deel van deze symfonie.

fragment 10 en 11

De symfonie heeft als bijnaam De grote Nationale, omdat Clementi er de melodie van het Engelse volkslied *God save the Queen* in heeft verwerkt. De begintekst van het volkslied is afgedrukt.

- 1 God save our gracious Queen
- 2 Long live our noble Queen
- 3 God save the Queen

Fragment 10 is een gedeelte van het volkslied; fragment 11 is een gedeelte van het slot van de symfonie.

De componist gebruikt thematisch materiaal uit achtereenvolgens zin:

1	1	1	2	?	3
---	---	---	---	---	---

- 1p 14 Welke twee zinnen uit het volkslied klinken bij het vraagteken?
- A 2 en 1
 - B 3 en 1
 - C 3 en 2

Blok 2 C. de Rore - Anchor che col partire

Dit vragenblok gaat over het Italiaanse madrigaal *Anchor che col partire* van de Vlaams-Nederlandse componist Cypriano de Rore (1516-1565). Cypriano de Rore woonde een groot deel van zijn leven in Italië. Het madrigaal wordt uitgevoerd door vier mannen. Bij de Italiaanse tekst is steeds de vertaling afgedrukt.

fragment 12

Van het begin is de partituur afgedrukt.

S
An - chor che col par - ti - re lo

A
An - chor che col par - ti - re lo mi

T
An - chor che col par - ti - re lo

B
An - chor che col par - ti - re

S
mi sen - ta mo - ri - re

A
sen - ta mo - ri - re

T
mi sen - ta mo - ri - re

B
lo mi sen - ta mo - ri - re

Het gedeelte bestaat uit twee regels:

- 1 Anchor che col partire Hoewel ik bij scheiden
- 2 lo mi senta morire voel dat ik sterf

Het madrigaal is genoteerd in een alla breve-maat (2/2).

In zowel zin 1 als in zin 2 zetten stemmen op en na de tel in.

- 2p 15 Omcirkel van beide zinnen in de partituur de inzetten die (in deze notatie) na de tel plaatsvinden.

fragment 13

Van het fragment is de partituur afgedrukt.

S
mo - ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo-men - to

A
ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, ogn' hor, o - gni mo-men - to

T
ta mo - ri - re, par - tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo - men

B
ta mo - ri - re, par - tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo - men

morire, partir vorrei ogn'hor,

sterven, toch zou ik graag willen

scheiden,

ogni momento

ieder moment

Het fragment is polyfoon.

- 2p 16 Welke twee meerstemmige (polyfone) compositietechnieken zijn vanaf maat 2 toegepast?

1

2

fragment 13

- 1p 17 Geef de technische term voor de manier waarop de sopraan en de alt in maat 2 ten opzichte van elkaar bewegen. Noem ook het interval.

.....

fragment 14

Het fragment is het vorige fragment en het vervolg.

De partituur van het vorige fragment is nogmaals afgedrukt.

S
mo - ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo-men - to

A
ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, ogn' hor, o-gni mo-men - to

T
ta mo-ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo - men

B
ta mo-ri - re, par-tir vor - rei ogn' hor, o - gni mo - men

Na maat 4 klinkt in de **sopraanpartij** twee keer het volgende motief.

Tan - t'è il pia - cer ch'io sen - to

Tant' è il piacer ch'io sento

Zo groot is de vreugde die ik voel

- 1p 18 Noem één manier waarop *piacer*, vreugde, de **tweede keer** in de sopraanpartij verklankt wordt. Laat de melodierichting buiten beschouwing.

fragment 14

Het motief in de sopraanpartij is nogmaals afgedrukt.

Tan - t'è il pia - cer ch'io sen - to

- 2p 19 Op welke kwart van de maat zet de 'sopraan' de eerste keer het motief in, en op welke kwart de tweede keer?
(Omcirkel beide keren het juiste antwoord.)

de eerste keer op de: 1e / 2e / 3e / 4e kwart van de maat

de tweede keer op de: 1e / 2e / 3e / 4e kwart van de maat

fragment 15

In het fragment wordt de volgende tekst gezongen:

De la vita ch'acquisto nel ritorno Ik voel me herboren als ik terugkeer

Deze tekst is vreugdevol en dat is in de muziek vooral te horen aan de harmonie van het slot.

1p 20 Leg dat uit.

.....

.....

fragment 16

Van het slot van het madrigaal is de sopraanpartij afgedrukt.

S

Tan-to son dol-ci gli ri-tor - ni___ mie - - - i.

Tanto son dolci gli ritorni miei Zo zoet is mijn terugkeer

De uitvoering wijkt af van de notatie.

2p 21 Omcirkel in het notenvoorbeeld de noten waar de uitvoering van de sopraan afwijkt.

fragment 17

Het fragment bestaat uit de laatste vier maten van het madrigaal.

De sopraanpartij is afgedrukt.

S

gli ri - tor - ni___ mie - - - i.

1p 22 Op welke toon van het slotakkoord eindigt de sopraanpartij?

- A op de grondtoon
- B op de terts
- C op de kwint

fragment 12 t/m 17

Dit werk is een madrigaal, onder andere omdat het overwegend polyfoon is.

- 3p **23** Geef aan de hand van de fragmenten in dit blok één kenmerk gelet op tekst en twee andere kenmerken van een madrigaal. Laat polyfonie en daarmee samenhangende kenmerken buiten beschouwing.

tekst

andere kenmerken

1

2

Blok 3 F. Poulenc - Trio voor piano, hobo en fagot, Presto

Dit vragenblok gaat over het *Presto* uit het *Trio voor piano, hobo en fagot* uit 1926 van de Franse componist Francis Poulenc (1899-1963).
Het deel is gebaseerd op een aantal thema's.
De in dit blok gebruikte thema's zijn doorgenummerd.

fragment 18

Het fragment bestaat uit de eerste vier maten van de inleiding.
Hoewel de titel *Presto* is, heeft de inleiding een ander tempo.

- 1p 24 Welke tempoaanduiding is het best van toepassing op de inleiding?
- A allegro
 - B andante
 - C lento
 - D moderato

fragment 19

Na vier maten speelt de fagot een melodie begeleid door de piano,
vervolgens speelt de fagot solo.

- 1p 25 Geef de technische term voor een dergelijk solistisch gedeelte.
-

fragment 20

Het fragment is de fagotmelodie, gevolgd door eenzelfde hobomelodie.
In tegenstelling tot de fagotmelodie vindt er in de hobomelodie
maatwisseling plaats.

De hobomelodie is afgedrukt. De drie laatste maatstrepen ontbreken.

11

- 1p 26 Noteer in het notenvoorbeeld de drie laatste maatstrepen.
De betreffende maatsoort hoef je niet te noteren.

fragment 20

Het fragment is de fagotmelodie, gevolgd door eenzelfde hobomelodie. De hobomelodie is nogmaals afgedrukt.

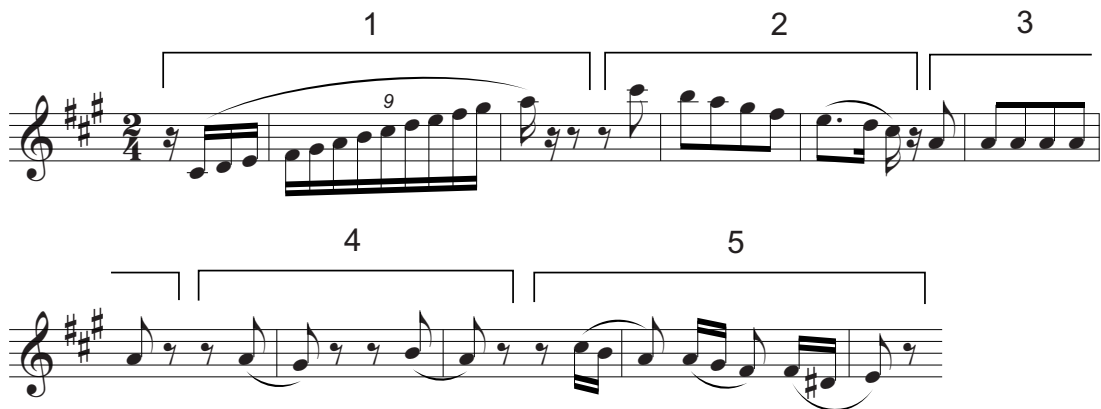

- 1p 27 De fagot speelt twee intervallen qua melodierichting anders dan de hobo. Omcirkel die twee **intervallen**.

fragment 21

Het fragment is thema 1.

De hobopartij is afgedrukt en bestaat uit vijf motieven.

De fagot speelt gelijktijdig met de hobo vier van de vijf motieven, maar in een andere volgorde.

- 1p 28 Welke vier motieven speelt de fagot en in welke volgorde?
- A 1 - 2 - 4 - 5
 - B 1 - 3 - 2 - 4
 - C 1 - 3 - 4 - 5
 - D 1 - 4 - 2 - 5

fragment 22

Het fragment is thema 2, gespeeld door de hobo. Dit thema is afgedrukt.

De fagot speelt eerst een tegenmelodie, daarna een begeleiding.

- 2p 29 Uit welke notenwaarde bestaat de tegenmelodie en uit welke notenwaarde bestaat de begeleiding van de fagotpartij?

tegenmelodie

begeleiding

fragment 22

Thema 2, gespeeld door de hobo, wordt door de piano gevarieerd herhaald.

- 2p 30 Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
1 De herhaling door de piano is lager dan de hobomelodie.		
2 De herhaling door de piano is langer dan de hobomelodie.		
3 De herhaling door de piano eindigt op de dominant.		

fragment 23

partituur met thema 3 (vraag 31 t/m 33)

The musical score is arranged in three systems, each containing staves for horn (hobo), bassoon (fagot), and piano. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 2/4. The score is numbered 1 through 21. The horn part begins with a melodic line in measures 1-6, then continues with a more active line in measures 7-14. The bassoon part provides a rhythmic and harmonic accompaniment throughout. The piano part features a complex accompaniment with moving bass lines and chords. The score concludes at measure 21.

The image shows a musical score for measures 22 through 28. It consists of three staves: hobo (top), fagot (middle), and piano (bottom). The hobo and fagot parts are in treble and bass clefs respectively, with a key signature of three flats. The piano part is in grand staff (treble and bass clefs). Measures 22-23 show melodic lines for hobo and fagot. Measures 24-28 show a sustained chord in the hobo and fagot parts, while the piano part continues with a rhythmic accompaniment.

fragment 23

Van het fragment is de partituur met thema 3 op pagina 16 en 17 afgedrukt. *Beantwoord de vragen 31 t/m 33 met behulp van deze partituur.*

In maat 2 en 3 lijkt de rechterhandpartij van de piano in een andere toonsoort te staan dan de linkerhandpartij.

1p 31 Geef de technische term hiervoor.

.....

fragment 23

Maat 4 t/m 28 kan in twee gedeelten worden onderverdeeld. We vergelijken beide gedeelten met elkaar.

1p 32 Wat is de overeenkomst tussen het **begin** van beide gedeelten, gelet op de harmonie?

.....

Wat is de overeenkomst tussen het **eind** van beide gedeelten, gelet op de harmonie?

.....

fragment 23

De fagot en de linkerhand van de piano spelen in maat 10 t/m 13 kwartnoten. Deze noten staan in beide partijen onder een haak. Tussen deze twee partijen klinken maar twee verschillende intervallen.

2p 33 Welke twee intervallen zijn dat? Noem de volledige naam.

1

2

fragment 27

In het fragment klinken achtereenvolgens thema 1 en 2.
Deze muziek van Poulenc wordt gerekend tot het neoclassicisme.
Beide thema's lijken qua structuur en harmonie op thema's die
gecomponeerd zijn in de periode van de Weense klassieken.

2p 38 Geef voor elk van beide aspecten een argument voor deze bewering.

structuur

harmonie

Blok 4 Foo Fighters / Infected Mushroom - The Pretender

Dit vragenblok gaat over het nummer *The Pretender* in de originele uitvoering door Foo Fighters uit 2007 en in een uitvoering door Infected Mushroom uit 2012.

De vragen 39 t/m 47 hebben betrekking op de originele uitvoering.

fragment 28

Het fragment is de intro. De eerste acht maten van de gitaarpartij zijn afgedrukt.

Je zou kunnen zeggen dat de gitaar in dit fragment een riff speelt.

1p 39 Leg dat uit.

.....
.....

fragment 28

Het fragment is de intro. Het begin van de zangpartij is onvolledig afgedrukt.

Keep you ___ in ___ the ___ dark. ___ You know ___ they all ___

___ pre - tend. _____

Keep you ___ in ___ the ___ dark, ___ and so ___ it all ___

___ be - gan. _____

- 2p 40 Noteer de ontbrekende zangmelodie (toonhoogte en ritme) bij de woorden *pre-tend* en *be-gan*.

fragment 29

In het couplet spelen de snaredrum en de basgitaar elk een eigen ritme.

- 2p 41 Noteer van elk van beide instrumenten twee maten van dat ritme. Laat de eerste en de laatste maat buiten beschouwing.

snaredrum	$\frac{4}{4}$			
basgitaar	$\frac{4}{4}$			

fragment 30

De tekst van het couplet is afgedrukt.

- 1 Send in your skeletons.
- 2 Sing as their bones come marching in again.
- 3 The need you buried deep,
- 4 the secrets that you keep are at the ready.
- 5 Are you ready?
- 6 I'm finished making sense,
- 7 done pleading ignorance, that old defense.
- 8 Spinning infinity,
- 9 but the wheel is spinning me.
- 10 It's never ending, never ending.
- 11 Same old story.

- 2p 42 Onderstreep de lettergrepen die **op** de eerste tel van de maat worden gezongen in de regels 4 en 5, en in de regels 10 en 11.

fragment 31

De melodie van het refrein is met onvolledige onderstem afgedrukt.

1 2 3 4
What if I say I'm not like the others? What if I say I'm not just another one
5 6 7 8
of your plays? You're the pre-tender. What if I say I will never surrender?

- 2p 43 Noteer in maat 3 en in maat 7 bij het woord *What* de eerste achtste noot van de onderstem.

fragment 32

Het fragment is een overgang en de bridge.

De tekst van de bridge is afgedrukt.

- 1 I'm the voice inside your head, you refuse to hear
- 2 I'm the face that you have to face, mirrored in your stare

- 3 I'm what's left, I'm what's right, I'm the enemy
- 4 I'm the hand that'll take you down, bring you to your knees

- 5 So, who are you?
- 6 Yeah, who are you?

- 7 Yeah, who are you?
- 8 Yeah, who are you?

- 2p 44 Op welke tel(len) van de maat speelt de bassdrum bij regel 1 en 2, en bij regel 3 en 4?
Op welke tel(len) van de maat speelt de snaredrum bij regel 5 en 6, en bij regel 7 en 8?
Omcirkel steeds de juiste tel(len).

bassdrum regels 1 en 2: 1 2 3 4

bassdrum regels 3 en 4: 1 2 3 4

snaredrum regels 5 en 6: 1 2 3 4

snaredrum regels 7 en 8: 1 2 3 4

fragment 33

De tekst is afgedrukt.

I'm the voice inside your head, you refuse to hear

In de notenvoorbeelden verschilt maat 3.

- 1p 45 In welk notenvoorbeeld is het ritme van maat 3 van de zang het best genoteerd?

A $\frac{4}{4}$

B $\frac{4}{4}$

C $\frac{4}{4}$

fragment 34

Het fragment bestaat uit het refrein en een herhaling.

- 1p 46 Welke melodie wordt in de herhaling van het refrein toegevoegd?
- A melodie uit de intro
 - B melodie uit het couplet
 - C melodie uit de bridge

fragment 35

- 1p 47 Op welke tel van de maat eindigt de song?
- A op de 1e achtste van de 1e tel
 - B op de 1e achtste van de 2e tel
 - C op de 2e achtste van de 1e tel
 - D op de 2e achtste van de 2e tel

De vragen 48 t/m 52 gaan vooral over de uitvoering door Infected Mushroom.

fragment 36 en 37

Fragment 36 is het begin van de uitvoering door Foo Fighters.

Fragment 37 is het begin van de uitvoering door Infected Mushroom.

- 1p 48 Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
1 In beide fragmenten klinkt de hele zangmelodie ook instrumentaal.		
2 In beide fragmenten klinkt dezelfde riff.		

fragment 38 en 39

Beide fragmenten zijn de laatste twee regels van een couplet en de eerste regel van het refrein.

De tekst is afgedrukt.

- 1 Never ending, never ending
 - 2 Same old story
-
- 1 What if I say I'm not like the others?

- 2p 49 Noem twee verschillen tussen beide fragmenten, gelet op de **zangmelodie in regel 2**.

Ga bij je antwoord uit van fragment 39.

- 1
- 2

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

fragment 40

In het fragment speelt de basdrum een kickbeat.

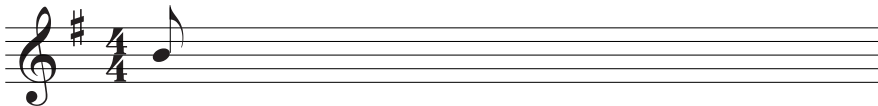
1p 50 Leg uit wat hiermee bedoeld wordt.

.....

fragment 41

Een motief dat uit achtste noten bestaat, wordt vier keer gespeeld.

1p 51 Noteer dat motief. De eerste noot is gegeven.

fragment 42

Het fragment is een instrumentaal gedeelte.

Deze cover heeft kenmerken van dance/techno.

3p 52 Noem aan de hand van **dit fragment** drie kenmerken van deze stijl.
Laat de instrumentatie buiten beschouwing.

1

2

3

VERGEET NIET DIT OPGAVENBOEKJE IN TE LEVEREN

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.